

Dzieci Cybulskiego –
ranking młodych aktorów

26

Seks po polsku:
często, coraz częściej

14

Ofiary Tuska
mają 30 lat

10

Sierakowski
wyśmiany w teatrze

30

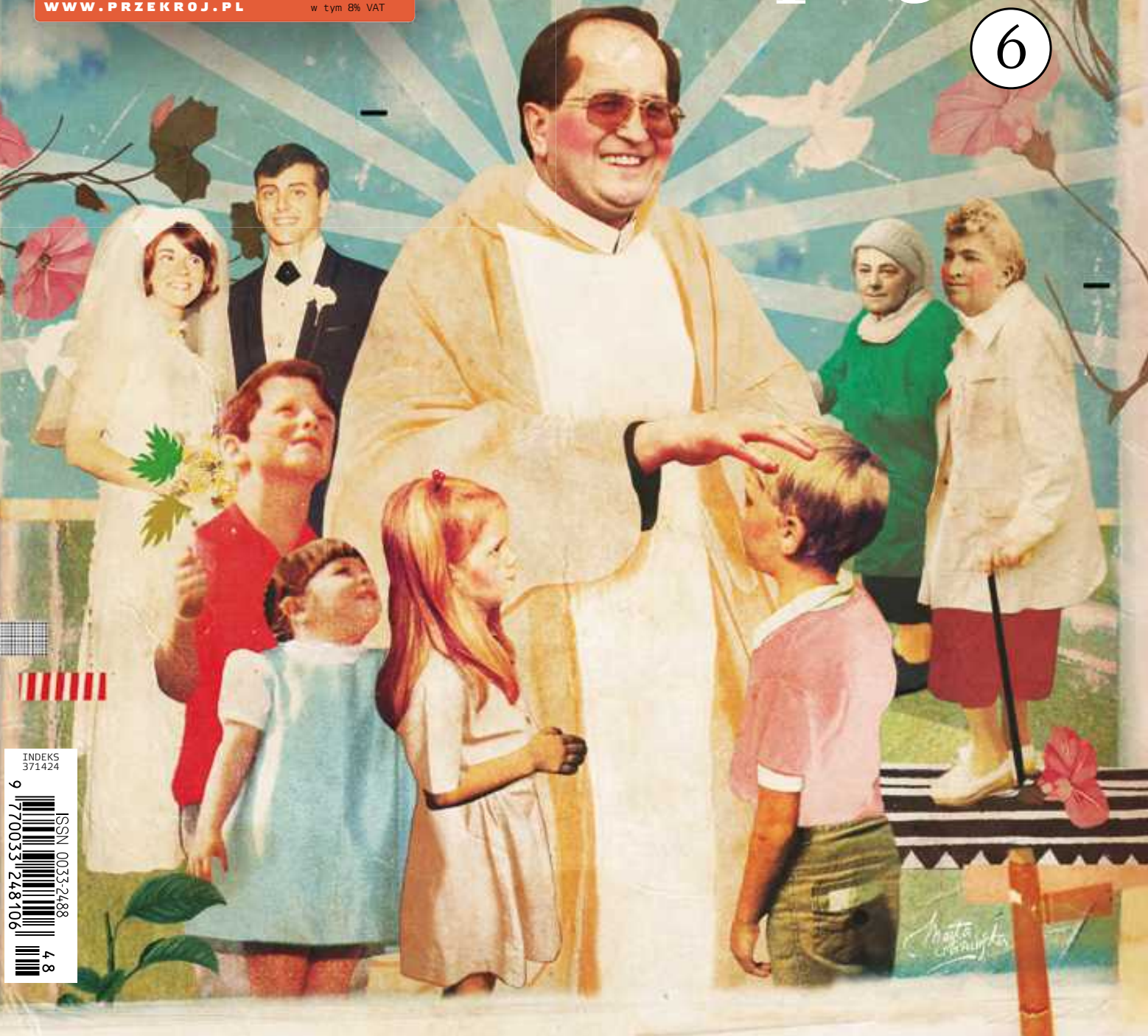
**PRZE
KROJ**

NR 48 (3466) / 28 LISTOPADA 2011 / CENA 3,99 Zł
WWW.PRZEKROJ.PL w tym 8% VAT

Rydzyknacja

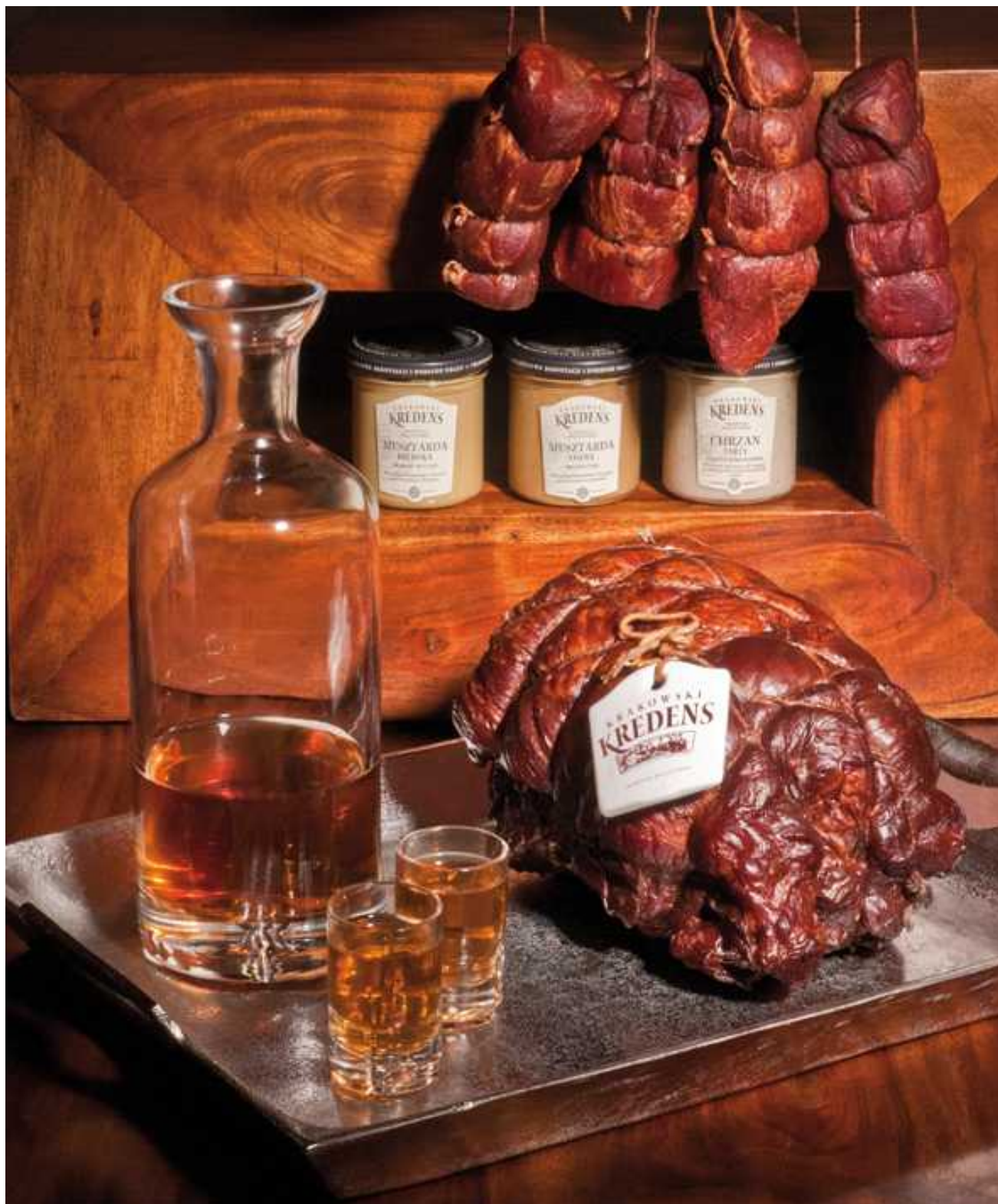
od kołyski
aż po grób

6



INDEKS
371424

9 770033 248106
ISSN 0033-2488
4 8



KRAKOWSKI
KREDENS

TRADYCJA GALICYJSKA

www.krakowskikredens.pl



PRZEKROJ

Założył w roku 1945
w Krakowie redaktor
Marian Eile

„Przekrój” w sieci

OLAF SZEWCZYK

Cierpkie marcowe słońce skrzyło wody miriadami złocistych światełków. Stasiek Brontozaur, zerkając na zachodzącą tarczę przez cięty z kryształu puchar czerwony burgundem, miał wrażenie, że spogląda w przekrwione oko oszalałego Demiurga. Jakąż przyszłość przesądził w karpisye? Dla kogóż łaska, dla kogóż otchłań? Stasiek, dzień piąty świętując dionizją w nadrzecznej dredeńskiej tawernie, nauczył się patrzeć na świat jak na igrzysko bogów. Kamrat, poeta z rozdartej zaborami Polski, zaraził myśli Staśkowe palącą gorączką swych wizji. Zbliżyło ich wino i wspólnota losu. Obaj byli tu obcy, na wrogiej sobie ziemi. A rok był tysiąc osiemset trzydziesty i drugi.

– Stasieek, mój pszyzycielu! – załkał znów Adaś, wzruszony, Staśka objawszy ramieniem. – A daj pyska! Tyś jeden me poezyje pojmujesz, nikt inny... – tu pauzę zaznaczył, beknąwszy dystyngowanie w klapę surduta. – Mordeczko! Stasiek zwilżył gardło, ogonem jeno pacnąwszy w klepisko na znak, że z druha uwagi kontent. – Possuchaj teraz, Sta... – hik! – ...asiek, com nocą napisał... Tobie ufam i o radę proszę, rymu albo wiem znaleźć trafnego nie mogę... Stasiek słuchał roztargniony, zerkając z niepokojem na pracę z nim karczmarkę z rachunkiem. – Patrz! – ha! – to dziecię uszło – rośnie – to obrońca! Wskrziesiciel narodu, z matki obcej... – Herr Brontozaur – rzekła karczmarka, na uniesienie wieszczą nie zważając – oto liczba opróżnionych przez jaśnie panów antałków i pożartych wieprzy... – ...Krew jego dawne bogatery, a imię jego będzie... no i co dalej, Stasiek? Muzo ty moja! *Hilfe!* Ale Stasiek nie słyszał, strwożony rachunkiem. Ze zgrozą wyszeptał: – Czterdzieści i cztery!...



– Boskie! – westchnął Adaś – Co kolwiek to znaczy... Ale jak brzmi! (Prawie jak www.przekroj.pl, FB, Twitter, G+, redakcja@przekroj.pl razem wzięte. Prawie).

ZRAZU TELEGRAFICZNIE, POTEM ZAŚ LITANIJNIE NIE PISZEMY...

...że odbyliśmy oto podróż kolejową. Pociąg mknął ze zwyczajową u nas prędkością (czyż nie piękne to, że prędkość u nas z powolnością, a może i bezprefiksową wolnością jest tożsama?), nie bardzo się spóźnił i dowiózł, gdzie trzeba. Bo uznajemy to za widomy znak błyskawicznego dobrowolnego wpływu osobowości ministra Nowaka na polskie koleje i dank mu składamy, i prosimy o jeszcze.

...że nasłuchaliśmy się i naogładali o no-

wej wielkiej aferze korupcyjnej, która jest aferą nie tylko wielką, lecz także, jak śledztwo, rozwojową co się zowie. Bo sprawność antykorupcyjnych służb naszych uznajemy za widomy znak autodobroczynej działalności minister Pitery, która od lat czterech ustawę jakowąś pisze, pisze i napisać nie może, i tak się pisaniem tym zmęczyła (dobrze to rozumiemy, okropność takie czteroletnie pisanie bez sensu), że chyba już ministrem nawet być przestała.

...że... A właśnie, że nie. Nie tym razem. Bo się nam znudziło.

...że chciałoby się zająć czymś natury bardziej ogólnej. Na przykład kwestią buraków i buractwa w ogóle. Ale cóż rzec mamy? Buractwo się szerzy, nie ma na to rady. Bezsilnie przywołujemy zatem drobnych sojuszników, choć bez wiary, że naprawdę pomogą. Przybawajcie jednak! Do was się zwracamy: szarku komośniku, ryjoszu burakowcu i ryjoszu czarny, opuchlaku lucernowcu

i krawcu głowaczu! Przybądź, omrzelu piaskowy i ty, omarlico z omacnicą byliczanką i rzekomym mączniakiem! Przybawaj, śmietko ćwiklanko! Przybądź, przedziorku chmielowcu! Ku nam, rdzo burakowa i mątwiku takież. Tarczyku złotosmugi, kędyż twa potęga! Turkuciu podjadku, węgoruku niszczyku, wesprzyjcie nas. I wy, sówkwate. Gdzież parch zwykły, parch wypukły, parch pierścieniowy buraka? Gdzie mszyca trzmielinowo-burakowa? Dalej... Dalej...

MARCIN SENDECKI

MAREK RACZKOWSKI



LAST MINUTE KRZYSZTOF PLYTA

Andrzejki 2011: nowy temat wróżb – w jakim wieku dadzą mi przejść na emeryturę?

TEMAT Z OKŁADKI

- 6 **Do szczęścia nie potrzeba nic więcej. Wystarczy ojciec Rydzki.** W jego Rodzinie można spędzić życie od poczęcia po grób. On podpowie, co myśleć, obejrzeć, zjeść, przeczytać i zaśpiewać. W ciągu 20 lat wychował pokolenie Polaków. Małgorzata Świąchowicz zdecydowała się przystać do tej Rodziny

PRZED WSZYSTKIM

- 10 **Kto najbardziej oberwie od Tuska?** Młodzi Polacy nie liczą już na pomoc państwa w kryzysie. Mają dosyć. Dlaczego jest tak źle? – pyta Łukasz Wójcik
- 14 11 procent polskich mężczyzn czuło się zmuszanych do seksu – ujawnia profesor Zbigniew Izdebski, seksuolog, autor najnowszych badań „**Seksualność Polaków 2011**” w rozmowie z Marceliną Szumer i Pawłem Wieczorkiem
- 16 Sąd bez refleksji zarejestrował **symbole Narodowego Odrodzenia Polski**. Nic nie stoi na przeszkodzie, by zalegalizował i swastykę. Tekst: Marcelina Szumer i Paweł Wieczorek

ROZMOWA PRZEKROJU

- 18 O tym, ile kosztuje kultura, o zmęczeniu władzą i oddaniu premierowi mówi **Bogdan Zdrojewski** w rozmowie z Grzegorzem Miecugowem

CYWILIZACJA

- 20 Rozpoczynająca się dziś w Durbanie **konferencja klimatyczna**, od której zależy przyszłość świata, z dużym prawdopodobieństwem zakończy się klęską – wróży Olaf Szewczyk
- 22 **Też pytanie!**
- 24 **Przekrój prezentów świątecznych**

KULTURA

- 26 Kto wkrótce wygrzyje Chyrę, kto Cielecką, a kto Dorocińskiego? Karolina Pasternak, Ola Salwa,

Jacek Wakar przedstawiają subiektywny ranking **13 najlepszych polskich aktorów młodego pokolenia!**

- 30 „Sierakowski”, najnowszej **premii Komuny Warszawa, wcale nie ogląda się pryjennie** – pisze Łukasz Drewniak

LEKTURA

- 32 **Grzegorz Jarzyna** tłumaczy Katarzynie Janowskiej, dlaczego „Nosferatu”, spektakl, który właśnie wystawił, wygląda tak, jak wygląda...

OTWÓRZ OCZY

- 36 **Dlaczego najnowszy projekt Piotra Ukleńskiego**, nadmuchany „Biały Orzeł”, tak bardzo poróżnił Polaków? – pyta Anna Jastrzębska

RECENZJE

- 40 **Książki:** Sendecki o najniezwyklejszym Stachurze
- 41 **Muzyka:** Gromnicka o Miłoszu w wersji muzycznej
- 42 **Gry:** Szewczyk o „Assassin’s Creed: Revelations”
- 43 **Film:** Salwa o rewelacyjnej „Drodze na drugą stronę”

ZAWSZE W PRZEKROJU

- 45, 46, **Rozmaitości**
- 47, 50 z krzyżówką, Lewomyślnie Kurkiewicza, Ładnymi rzeczami Salwy, kuchnią Gesslera i... (kłaniając się w podziękowaniu Łukaszowi Orbitowskiemu) nowymi Kronikami popkultury Trzczińskiego
- 48 **Dziennik** Jerzego Pilcha
- 49 **Stopklatka**
- 3, 22, 50 **Raczkowski**



ADRES REDAKCJI:
ul. Ślusarska 9/28, 30-702 Kraków,
tel. 12 394 73 00, faks 12 394 73 11
Oddział w Warszawie:
ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa,
tel. 22 525 99 33, faks 22 525 99 88,
www.przekroj.pl
e-mail: redakcja@przekroj.pl
lub imie.nazwisko@przekroj.pl

P.O. REDAKTOR NACZELNY:
Donat Szyller
ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO:
Piotr Witek
SEKRETARZE REDAKCJI:
Joanna Grochowska, Marcin Kijowski
SEKRETARIAT:
Edyta Matusz-Bulińska, Karolina Mazur,
tel. 12 394 73 32
PRZED WSZYSTKIM: wydarczenia@przekroj.pl,
Mariusz Nowik (szef),
Łukasz Wójcik (zastępca szefa),
Agnieszka Fiedorowicz,
Małgorzata Świąchowicz,
Joanna Wozniczko-Czczott;
stałe współpracują:
Joanna Dargiewicz-Rozeł, Agata Jankowska,
Marcelina Szumer
CYWILIZACJA OD ŚRODKA: nauka@przekroj.pl,
Olaf Szewczyk (szef), Anna Piotrowska,
stałe współpracują: Piotr Stanisławski,
Irena Cieślińska, Piotr Kossobudzki,
Paweł Franczak
KONIEC Z KULTURĄ: kultura@przekroj.pl,
Jacek Wakar (szef),
Marcin Sendecki (zastępca szefa),
Karolina Pasternak, Jacek Tomczuk;
stałe współpracują: Kuba Dąbrowski,
Łukasz Drewniak, Sebastian Frąckiewicz,
Mariusz Herma, Anna Jastrzębska,
Tadeusz Nyczek, Ola Salwa, Jacek Sieradzki,
Jarosław Szubrycht, Bartek Winczewski
ROZMAITOŚCI, KRZYŻÓWKI:
rozrywka@przekroj.pl, Marcin Pieszczyk;
stałe współpracują: Kaiiber 45
PRACOWNIA GRAFICZNA:
Wojtek Piechoński (szef),
Anna Kondek, Karolina Kowalska,
Wojciech Brdej, Łukasz Lelonkiewicz,
Marcin Hernas
FOTODYDZIA: foto@przekroj.pl,
Michał Okta, Karolina Sekula
KOREKTA:
Alicja Listwan, Monika Ples, Katarzyna Rycko
PROJEKT GRAFICZNY:
Kasper Skirgajło-Krajewski
ARCHIWUM: Dominika Bok
OBROBKA ZDJĘĆ, PRZYGOTOWANIE DO DRUKU: Paweł Wójcik

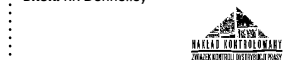
STRONA INTERNETOWA I IPAD:
Marcin Cichoński, Marcin Kijowski (szefowie)
REDAKTORZY: Monika Hrycko-Skowron,
Tomasz Róg, Maria Wodkowska
GRAFICY: Katarzyna Bażela, Jakub Bieda,
Martyna Marzec
MULTIMEDIA: Anna Bajorek, Mikołaj Tocki



Wydawnictwo Przekrój Sp. z o.o.
ul. Ślusarska 9/28, 30-702 Kraków,
tel. 12 394 73 00, faks 12 394 73 11
Oddział w Warszawie:
ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa,
tel. 22 525 99 55, faks 22 525 99 88

DYREKTOR WYDAWNICTWA:
Artur Rumianek

PROMOCJA I MARKETING:
promocja@przekroj.pl,
Jakub Maszkowski, Milena Ostólska
BIURO REKLAMY:
Presspublica Sp. z o.o.
Ul. Prosta 51, 00-838 Warszawa
tel. 22 629 8614, 621 4869,
fax. 22 621 46 58, 625 61 57
(od poniedziałku do piątku),
KIEROWNIK ZESPOŁU SPRZEDAŻY:
Filip Welchert – 22 463 01 88
reklamainfo@presspublica.pl
DYREKTOR DYSTRYBUCJI:
Elżbieta Maciążek
DRUK: RR Donnelley



Artykułów niezamówionych nie zwracamy.
Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w nadesłanych artykułach i listach.

NA POCZĄTEK



DONAT SZYLLER

Mój bohater Rydzki

Mamy problem z tym ojcem Rydzkiem, prawda? Tak wielki, że od lat nie daje spać dyżurnym autorytetom. Bo szara eminencja, bo władca umysłów, bo antysemita, bo homofob i ciemnogród. Bo diabeł ubrał się w ornat i ogonem na mszę dzwoni. Bo maybach, bo helikopter, bo źródła geotermalne...

A ja, tak szczerze i z całego serca, chciałbym Tadeuszowi Rydzkiowi podziękować. Akurat mam do tego radosny pretekst: Radio Maryja jest z nami już od 20 lat!

Dziękuję więc, ojcze, bo jesteś moim osobistym bohaterem. Nikt inny (może z wyjątkiem Jarosława Kaczyńskiego) nie zrobił tak wiele dla szerzenia idei tolerancji, równouprawnienia, wielokulturowości. Nikt tak ofiarnie nie służy naszej sprawie.

Za każdym razem, gdy Radio Maryja wypluwa z siebie antysemitki tekst, gdzieś w Polsce jakiś młody człowiek krzywi się z niechęcią. Może nie zacznie od razu kochać Żydów, ale przynajmniej nie zechce stać w jednym szeregu z moherami. Gdy wywasz, ojcze, do głosowania na PiS, młodzi, leniwi Polacy, którzy bez tego pewnie zostaliby w domu, też idą do urn. I głosują przeciw twojej partii. Gdy słyszymy, że geje to nic innego jak chom pedały, siłą rzeczy zaczynamy ich bronić.

I za to właśnie dziękuję ci, ojcze. Im głosił krzyżczyz, im mocniej mobilizujesz swoją część Polski, tym silniej zmuszasz do myślenia naszą.

Byle tak dalej. Alleluja i do przodu!

PRENUMERATA TYGODNIKA „PRZEKRÓJ”

PRZYZYSCIE WYDAWNICTWO – należy dokonać przelewu na konto: Wydawnictwo Przekrój Sp. z o.o., ul. Nowogrodzka 47 A, 00-695 Warszawa, Alifor Bank SA 80 2490 0005 0000 4600 1542 1792 i wysłać dowód wpłaty faksem: 22 525 99 48 lub e-mailem: prenumerata@przekroj.pl. Cena prenumeraty w 2011 r.: rocznej – 166,40 zł, półrocznej – 83,20 zł. Informacji udziela Dział Dystrybucji tel. 22 525 99 48. Zamówienia przyjmują również urzędy pocztowe, oddziały RUCH SA – RUCH SA prenumerata krajowa – 804 200 600, prenumerata zagraniczna tel. (+48) 22 693 67 75, 22 693 67 82, 22 693 67 18; www.ruch.pol.pl

DOSTĘP NA STRONĘ WWW I WERSJĘ NA IPADA

Cena abonamentu na iPada i w Internecie: tygodniowy – 3,69 zł, kwartalny – 30,75 zł; roczny (z rabatem 30 proc.) – 99 zł. Do wykupienia na www.przekroj.pl oraz w App Store. Informacje: wsparcie@przekroj.pl

Rysunek na okładce: Marta Gliwińska www.studiouilustracji.com na podstawie zdjęcia Piotra Grzybowskiego/se/East News



wygoda zmienia się z Orange



laptop HP Pavilion dv6-6b01ew
Procesor Intel® Core™ i3-2330M
od **1 zł** + VAT



netbook HP Mini 210
Procesor Intel® Atom™ N570
od **1 zł** + VAT

W Orange dla Firm rozumiemy, jak ważny w Twojej pracy jest wygodny dostęp do informacji. Dlatego teraz w nowej ofercie mobilnego Internetu **Business Everywhere** zyskujesz lekkiego netbooka **HP Mini 210** lub zaawansowanego laptopa **HP Pavilion dv6-6b01ew**.

Szczegóły w regulaminie na www.be.orange.pl

Celeron, Celeron Inside, Core Inside, Intel, Intel Logo, Intel Atom, Intel Atom Inside, Intel Core, Intel Inside, Intel Inside Logo, Intel vPro, Itanium, Itanium Inside, Pentium, Pentium Inside, vPro Inside, Xeon, and Xeon Inside are trademarks of Intel Corporation in the U.S. and/or other countries. For more information about the Intel processor feature rating, please refer to www.intel.com/go/rating.

biznes zmienia się z orange™